

Kjak

Levi Mørk,
formaður í byggi og
býarskiparnarnevndini hjá
Tórshavnar kommunu

Vit mugu varðveita gomlu Havnina!

Eg fari í næstum at mæla umsitingini og byggideildini Tórshavnar kommunu til at broyta almennu byggisamtyktina fyri eldri og siðsøgulig sethús niðri í miðbýnum í Tórshavn. Vit hava mong dømi um, at eldri hús verða tikin niður ella broytt frá upprunaskapinum. Hetta er til deils í ordan, men vit mugu fáa skipað viðurskipti á økinum fyri at verja okkara sethúsa-mentan.

Til at broyta hetta krevst, at tað verður gjørt ein serstøk byggisamtykt fyri eldri og siðsøgulig sethús útfrá tí almennu byggisamtyktini. Hetta stig má takast. Tí vit í byggideildini fáa ofta umsóknir um, antin at eldri hús skulu rívast niður, umskapast frá uppruna ætlani. Ella er umsóknin upp á at nýggj hús skulu byggjast ístaðin.

Sjálvsagt skulu vit byggja nýtt og hava handilsgøtur, handils-

bygningar, ein skapandi og livandi miðbý. Tað hoyrur jú til ein bý. Men, tað skal vera eitt mark fyri, hvat vit loyva fólki at gera. Serliga tá ið talan er um søguligar bygningar og sethús.

Mær dámar best, um vit fletta okkara sethúsamentan við tað nýggja.

Ein máti at loysa hetta uppá er, at hava sama leist sum gomlu sethúsini úti á Reyni hava. Har tað áliggur fólki at varðveita eldri húsini í uppruna skapi við atliti til siðsøgu, mentan, og byggilist.

Vit noyðast at varðveita ein part av okkara mentan, søgu og byggilist. Hetta kann gerast við einari heildarætlan yvir øll gomlu hús fyri eitt nú miðbýin í Tórshavn. Hetta uppskotið verður nú lagt fyri umsitingina og byararkitektin at arbeiða víðari við.

Síðan kemur málið til politiska kunnan og stöðutakan.

Javnaðarflokkurin

Landsstevnan 2012 »Vit síggja reytt«

Føroyar hava brúk fyri nýggjari stjórn. Hetta er niðurstøðan av landsstevnu Javnaðarflokksins, sum var í Skopun um vikuskiftið. Ongantið áður hevur so stórir tørvur verið á einum stórum og sterkum Javnaðarflokki sum júst nú.

Asosiala teygjan, sum trumfaði flatskatt og forskatt av pensjónum ígjøgnum tollaksmessudag, hevur tikið kvørkratak um føroyska samfelagið, og alt tað, sum okkara vælferðarsamfelag byggir á. Tí eiga vit beinanvegin at umleggja skattalættan, so hann kemur lá- og miðalløntum løntakarum til góðar.

Framtíðin er okkara

Flokkurin er samdur um, at størstu avbjóðingarnar eru fólkafráflytingin, ar-

beiðsloysið og orkuøkið. Tí eiga vit at raðfesta útbúgving, gransking og arbeiðsmarknaðarpolitikk fram um alt.

Kostnaðarstöðið

Ovurhondshøga kostnaðarstöðið er størsta forðingin í gerandisdegnum hjá løntakarum. Útlánsrentan er munandi hægri her enn í grannalondunum. Tí skulu vit trýsta peningastovnarnar at lækka útlánsrentuna, ella, alternativt, at umhugsa at lata Húsálansgrunnin og Realin, við eini eginogn á 1,3 mia., gerast virknari á figgingarmarknaðinum.

Pensjónsnýskipanin

Samgongan hevur gjørt tvørpolitiska samstarvið um eina pensjónsnýskipan til

einkis, við einvíst at broyta fortreytirnar í samstarvinum. Hetta við at skattað pensjónir við inngjaldi, og at minka um leiklutin hjá samhaldsfasta. Javnaðarflokkurin mælir til, at grundarupphæddin verður varðveitt, at tvungna uppsparingin verður lægri enn 15 prosent, og at allar broytingar í pensjónsaldrinum verða framdar yvir eitt longri áramál.

Fiskivinnan

Fiskivinnunýskipan er alneyðug fyri framtíð landsins. Hendan eigur at vera lívfrøðiliga og búskaparliga burðardygg. Atgondin til vinnuna skal vera meira marknaðargrunað enn í dag. Gjald fyri fiskirættindi skal ikki verða eitt politiskt ásett kilogram. Tað er reiðarin sum keypir

møgulig fiskirættindi og skal tí bera kostnaðin av hesum – ikki fiskimaðurin. Hetta skal, um neyðugt, tryggjast við lóg. Útróðrarflotin skal undantakast tilfeingisgjaldi.

Kommunumál

Miseydnaða fólkaatkvøðan prógvaði, at føroyingar eru ikki nóg væl kunnaðir ella fyrireikaðir at taka á seg tær avbjóðingar, sum størri kommunalar eindir bera við sær. Tí setur flokkurin álvarslig spurnartekin við ætlanunum um at leggja eldraøkið út longu í hesum valskeiðinum. Eisini er flokkurin grundleggjandi ímóti, at skúlin verður lagdur út til kommunurnar at umsita.

Helena Dam á Neystabø

Stórt frambrot í Løgtinginum í dag 30 milliónir í granskingar- grunnin til heilsugransking

Gransking innan heilsu, heilivág, sjúkrafyribyrging eins væl og arvagransking er tað økið sum hevur allarstørsta áhuga í dag.

Allur heimurin og øll fólk eisini hvør einastu føroyingur ynskja, at vit finna so góð og framkomin svar sum møguligt, tá tað snýr seg um sjúku og sjúkufyribyrging.

Tað er samstundis ein sannroynd, at har sum vitanartungar vinnur og kanningarstovur eru, har er eisini búskaparvøkstur og fólka- vøkstur. Vit hava ómetaliga nógv brúk fyri øllum trimum, 1. svar uppá lívshóttandi sjúkum, 2. búskaparvøkstri og 3. fólka- vøkstri.

Tað hevur eisini mangan verið borið fram, at Føroyar eru serliga áhugaverdar, júst tá tað ræður um at granska innan heilsu, sjúku, ílegum og sjúkufyribyrging.

Vit kunnu nevna nakrar av fyrimununum:

Útbúgvingarstigið er høgt millum manna her hjá okkum.

Vit eru viðurkend sum tjóð, sum eisini dugur væl at granska

Føroyar eru ein væl avmarkað eind, sum kann geva týðandi svar uppá stórar spurningar.

Og her eru tíverri eisini sjúkurlógur og brek, sum tað vildi verið eitt fantastiskt

frambrot at funnið fram til, hvussu vit kunnu basa.

Men tað hevur ikki verið politiskur vilji til at útvega neyðugan pening, sum skal til fyri at Føroyar kunnu vera við í fremstu røð.

Í dag eydnaðist tað okkum í minnilutanum í figgjarnevndini Javnaðarflokkinum og Tjóðveldinum at sannføra meirilutan um, at tað er rætt at flyta uml. 30 milliónir í granskingargrunnin. Pengar sum verða markaðir til framkomna gransking innan heilsu og heilsufyribyrging. Peningurin kemur frá Sjúkrahúsáðænum, og Sjúkrahúsgrunnurin fer at orða leiðreglur fyri, hvat fæið skal

latast sum stuðul til.

Eg eri ógvuliga fegin um, saman við andstøðuumboðunum í figgjarnevndini, at hava verið við til at slóða fyri hesari semjuni. Eitt risastórt frambrot til týðningarmikla heilsugransking. Tað munnu vera mong ár síðani – um nakrantíð, at so munagott átak varð fram.

